

Најпопуларнији музички правац из деведесетих преживљава последње дане у Србији, у којој је настао као колатерална штета Милошевићевог режима, промовишући кокаин, брз секс и кола. Данас је проглашен за непожељан и једино што га одржава у животу је његов извоз у Хрватску и остале земље региона.

Миле Китић пук'о у „Арени“, Стоја каже да нема ангажман у Србији, Митар Мирић издаје албум за другоразредну издавачку кућу... Ови наслови су пре неколико месеци нагостили да се нешто дешава на српској естрадној сцени. А мирисало је на промене још када су из хола у просторијама „Гранд продукције“ уклоњени клавир и билијарски сто, а постало је свима јасно да се нешто озбиљно мења када су у „Звездама Гранда“ почели да побеђују „чисти забавњаци“. Неко је решио да подвуче црту и да више никада не чујемо у прајм тајм терминима најгледанијих телевизија стихове попут „Плаве циганке“ или „Кока-кола, марлборо, сузуки“. У највећој српској музичкој кући „Гранд“ кажу да је тако одлучио народ, али ипак се чини да су и секира и пањ у рукама Саше Поповића, јер је баш он пре неколико месеци поручио:

- „Гранд продукција“ ће од јесени неким певачима захвалити на сарадњи, а ко ће то бити, зависи искључиво од тога да ли га публика и даље жели или не. Такође, осим тиража, умногоме зависи и начин на који се презентују у јавности јер, као и сви у овом друштву, и ми идемо у корак с временом. С друге стране, постоје певачи којих се никада нећемо одрећи, без обзира на то колико су тиражни. Увек ћемо неговати квалитетну музику коју презентују Снежана Ђуришић, Мира Шкорић, Ана Бекута, Маринко Роквић, Саша и Дејан Матић и многи други - објаснио је он, утеравши страх у кости онима који неће да се повинују новим правилима:

- Рећи ћу само ово - „Гранд продукција“ не добија отказ, она је та која их дели!

И одржао је реч! Нема Стоје, нема Митра, нема свих који не поштују правила. Свиђало се

то некоме или не, чињеница је да „Гранд“ успева да нас ослободи једне од пошаста деведесетих, која је са ратовима, немаштином и санкцијама дотукла Србију, а то је турбо-фолк. Сигурно је да ће многи рећи да је исти тај „Гранд“ заслужан за промоцију сада већ проказаног музичког жанра, међутим, када је ова музичка кућа основана, турбо-фолк се већ дубоко уселио у уши и домове људи на овим просторима. Сада је турбо-фолк само најбољи српски извозни производ који гутају и дебело плаћају дијаспора, БиХ и Хрватска, док у земљи његовог порекла - Србији, све више ствари говори да је постао сувишан.

Прекобројни у „Гранду“ своје место под сунцем потражили су у конкурентским кућама које, истини за вољу, не могу ни да приђу музичком монополисти. Најдаље је у контрирању „Гранду“ отишла славна певачица, поникла из „Јужног ветра“, популарна 80-их и 90-их, Драгана Мирковић. Пошто се својевремено посвађала са Сашом Поповићем, она је одлучила да постане „газдарница“ па је, заједно са својим супругом Тонијем Бијелићем, основала, ни мање ни више, него телевизијску кућу и продукцију, како би и Брени и Поповићу и целом „Гранду“ могла достојно да парира. Та кућа се зове ТВ ДМ Сат и емитује се преко кабловских оператера.

Покретањем ТВ ДМ Сата, певачи и певачице добили су прилику да постану „избеглице“ и да се „свете“ Поповићу и „Гранду“, кад год мисле да у „Гранду“ нису добили оно што су очекивали. Многи чак говоре и о „тихом рату“ који се води између „Гранда“ и продуцентске куће Драгане Мирковић. Управо је она алтернатива да непожељни у „Гранду“ не доживе баш потпуну медијску смрт.

У том свету присутна је делимично и „ВИП продукција“, коју је основала такође певачица Јана Тодоровић. Њен ексклузивац је Синан Сакић.

У „Гранду“ кажу да се прекретница десила још пре шест-седам година, када их је промена музичког укуса у Срба дебело ударила по џепу. Још само у дијаспори су могла да прођу завијања, зурле и текстови песама са обиљем простакула. Поповић је почео да сагледава ширу слику и суочен са неизбежним завршетком квадрилогије „Тесна кожа“ и догађањем неког другачијег народа, почео је да прави чистку у сопственим редовима. Тихо, мирно и помало немилосрдно. Турбо-фолк извођачи и њихова иконографија систематски су почели да нестају из „Грандове“ дискографије и са Пинковог екрана. „Звезде Гранда“ су биле просто логичан корак за продукцију, којој је очајнички било потребно прање биографије и замена за принудно пензионисане звезде. При том, газда „Гранда“ те 2004. није урадио ништа спектакуларно. Само је пустио кандидате да певају шта им је воља. А публика да одлучи шта јој се свиђа. И певали су. Прво тешке

народњаке, чак и турбо-фолк, потом нешто блаже етно-поп варијанте и изворне српске мелодије, да би у трећој сезони тријумфалну победу пред 17.000 људи на стадиону „Ташмајдан“ однео Душан Свилар, који током читавог такмичења није отпевао ни две народњачке ноте. Поп музика је ушла у „Гранд“. Саша Жика Јакшић, продуцент „Гранда“, каже да је музика 90-их била колатерална штета Милошевићевог режима.

- Србија се коначно ослободила турбо-фолка, првенствено у оном облику у ком се појавио, а то се поклопило с почетком лудила у Србији, и то кроз ратове и ембарго. Музика је у ствари била само колатерална штета и последица једног лошег времена. Прво се појавио турбо-фолк, па се трансформисао у турбан-фолк и као такав је трајао извесно време, али сад полако излазимо из те ружне приче. Чињеница је да тада није страдала само народна музика. У том периоду ни у поп музици нико није урадио ништа. То је био лош период за сваку врсту музике у овој земљи. За тих десет година више је снимљено фалшева него у целој музичкој историји Србије. Преломна година је била 2004, када је „Гранд“ себи поставио дугорочне циљеве. Свесни смо да то што се дешавало нећемо одмах моћи радикално да променимо, али све смо ближи том циљу.

Кажу, да би се нешто сасекло, мора да се открије корен. А корен турбо-фолка јесте анархија у музичком свету деведесетих. Тих година функционисали су само они певачи којима је џепове пунила публика састављена од људи који су од рата и немаштине побегли на Запад.

- Естрада је у том несрећном времену функционисала наопачке и без икаквих параметара. Певачи који су долазили до пара на наступима у иностранству преузели су командну палицу. Сами су себи бирали песме, креирали албуме, долазили до композитора и ишли од једне до друге издавачке куће, ценкајући се за материјал. Самим тим, музички укус био је сведен на укус певача који је имао пара. Постоје и дан-данас они који су звезде по Немачкој и Аустрији, а за публику у Србији не представљају ништа. Они су заиста зарадили доста новца, снимили 200 песама, али их овде нико не слуша...

И тако дођосмо до Стоје и Милета, чији се хонорари пишу са много нула, али само изван граница Србије. Истина, Милета је повукла еуфорија из франкфуртских дискотека у којима клинке у делиријуму певају „Шанкера“ и „Краљицу тротоара“, док их он посматра испод скупих сунчаних наочара, па је амбициозно решио да прослави свој јубилеј на домаћој естради концертом у „Арени“. Под слоганом „Јачи него икад“, популарни Леминас је позивао на солистички концерт у највећу српску дворану. Број продатих карата писао се са две нуле.

- Изненадио сам се колико је интересовање за мене у Хрватској, чак и у оним њеним „најтврђим“ деловима. Нисам могао да верујем када су ме први пут позвали да гостујем и када сам затекао пуну дискотеку. И стално ме зову из Хрватске, а жао ми је што је тако било у „Арени“ - пожалио се Миле.

Јакшић каже да је управо Миле добар пример за то да се музички укуси у Србији и ван ње разликују.

И Стоја каже да не памти када је последњи пут певала у Србији и да овдашње газде нису спремне да испоштују цену.

- Хрватска ми је право откриће. На уласку у Сплит скинемо таблице, дођемо под пратњом до дискотеке која је пуна. Публика зна све моје песме, а траже ми да певам и оне с почетка каријере, које чак хоћу и да избацам из репертоара. О Босни и иностранству да и не говорим. У Србији тога нигде нема - каже Стоја, која је једна од првих жртава велике „Грандове“ чистке.

Упркос томе што је спадала у сам врх „Грандових“ звезда, Поповић није имао милости. За то време, хрватске звезде попут Маје Шупут од Стоје краду идеје:

- У Хрватској данас пролази оно што је код нас, у Србији, пролазило пре пет година! Ми се из тог глиба извлачимо! А што се Стоје тиче, може она и много боље и од ње очекујем темељну трансформацију - одлучан је Поповић, који Стоји највише замера на вулгарним текстовима неких песама, што је, како каже, баласт из ране фазе њене каријере. А он такве испаде, тврди, више неће толерисати.

- Американци кажу „Сех салес“ и то је присутно и у музичком бизнису. То можемо да видимо у Мадониним и Ријаниним спотовима и све је то прихватљиво док се налази у границама доброг укуса. Није проблем док у свему томе постоји само блага еротика, што је апсолутно прихватљиво. Али само до тренутка док еротика не почне да се претвара у порнографију. У том смислу је Саша Поповић заузео став, да не долази у обзир промовисање порнографије. Он неће да толерише певачице које су наручивале своје

„спонтане“ голе фотографије од папараца. Због десет одсто таквих ликова стварала се ружна слика о целој естради. Е, то је нешто што ми желимо да раздвојимо и да кажемо да онај ко хоће да на тај начин ствара каријеру, не може са нама. Нисмо ми против шортсића и мини сукњи, али и то мора да има границу. Истина, некад се нешто измакне контроли. На пример, Саша Поповић не буде на снимању „Гранда“ и прође Стојина песма „Да ли си за секс“. Али то може да се деси само једном и више никад - децидан је Јакшић.

У „Гранду“ тврде да нема повлашћених. И највеће звезде попут Секе Алексић пролазе кроз строгу контролу.

- Сека мора да донесе ЦД на пањ код Саше Поповића. Свима је већ сугерисано у ком правцу све то треба да иде и ми смо у сталном контакту са ауторима, којима кажемо шта је жељена форма. Данас, када би Миле Китић дошао у „Гранд“ с песмом „Плава циганко“, не би могао да прође. То време је заувек прошло. Ето, Митар Мирић је издао шест албума за „Гранд“, али последњи није, јер у музичком смислу није задовољавао наше критеријуме. Ми имамо јасан програм.

У „Гранду“ не крију да су свесни да тај исти музички укусу својом надмоћношћу управо они креирају.

- Баш због тога смо и поставили те циљеве. Мада, као приватна продукција, то не бисмо морали. Више би о томе требало да размишља неко кога финансира држава, конкретно РТС и ПГП. То су државне фирме са огромним буџетима које би, када би поставиле исте циљеве као и „Гранд“, могле много брже да их достигну него ми. Међутим, они се тиме не баве из неког разлога, док смо се ми као фирма окренули музичком укусу Србије, који се трудимо да пратимо, и то је наша програмска политика - каже Јакшић.

Експеримент о креирању нове народњачке сцене спроведен је на младим „звездама Гранда“, које нису у позицији да бирају много и одлучују самостално.

- „Звезде Гранда“ су направиле преокрет јер је естрада постала гладна талената. За тих десет несрећних година, прави таленти нису постајали певачи јер је све било условљено новцем. Ми смо нашли форму да дођемо до тих талената који су направили уговоре и

ушли у „Гранд продукцију“ на начин на који се то ради и у свим светским издавачким кућама. А променило се следеће: ми смо ти који њима тражимо песме, ми смо ти који одређујемо шта ће они да певају, боље речено шта не могу да певају, и одговорно тврдим као продуцент да на њиховим албумима нема ниједна песма која прелази границе лошег укуса, пре свега кад је реч о тексту, па чак и у музичком смислу.

Од ове године, тако је замислио Саша Поповић, свака од тих новостворених звезда имаће обавезу да с времена на време, независно од своје самосталне каријере, сними и обраду неког старог народњачког класика (нпр. неку стару песму Шабана Шаулића, Лепе Лукић, Тозовца...), које ће се објављивати на посебним компилацијама. Један такав ЦД је већ изашао и чини се да су у „Гранду“ прилично поносни на овај пројекат.

Међутим, у овој продукцијској кући прилично су осетљиви на оптужбе да су монополисти у свету музике.

- Ми нисмо регрутовали војску, поробили пола земље и натерали пола Србије да нас гледа и слуша. Дошли смо у тај такозвани монополистички положај искључиво јер смо радили како треба. Ништа нисмо имали више него друге музичке куће. Наша пословна политика се показала исправном и зато смо ту где јесмо. А што се певача тиче, природна селекција се свуда дешава, и у спорту, и у бизнису, па тако и у музици. Мало је певача попут Чоле, Брене, Цеце, који ће опстати деценијама. Ми ћемо пратити најбоље, а публика одређује ко остаје, а ко не. Гледаоци су ти који мењају канал!

Једно је непобитно: српска поп фолк сцена из дана у дан постаје све живља и динамичнија и као таква, све је ближа светским поп музичким трендовима, док је „завијања“, које Саша Поповићу толико смета, све мање јер се већина естраднака максимално труди да им певање буде много ближе савременој „забавној“ него традиционалној „народњачкој“ интерпретацији.

А шминкање српске естрадне сцене, бар што се „Гранда“ тиче, дебело ће да кошта. Прича се да је у нови визуелни идентитет емисија уложено чак три милиона евра, а направљен је по узору на најсавременије италијанске ТВ стандарде.

<http://www.pressonline.co.rs/sr/vesti/magazin/story/86878/Kraj+turbo-folka.html>